

UNIVERZITA KARLOVA
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložil(a) student(ka): Dalibor Jiříček

Název práce: „Wir müssen kleine Brötchen backen“: Německá zahraničně-kulturní a vzdělávací politika vůči Rusku v kontextu třetí vlády Angely Merkelové

Oponoval (u externích oponentů uveďte též adresu a funkci v rámci instituce): PhDr. David Emler, Ph.D.

1. OBSAH A CÍL PRÁCE (stručná informace o práci, formulace cíle):

Avizovaným cílem posuzované práce je „analyzovat sektor vzdělávání jakožto nástroj *zahraničně-kulturní a vzdělávací politiky* [SRN] a charakterizovat jeho normativní, institucionální a koncepční základnu včetně klíčových změn“ (str. 12, zvládnutí kurzivou autor). Kromě toho ale autor v úvodu formuluje (v opačném pořadí) nejprve tři „teze“ (lépe by bylo hovořit o hypotézách) a poté tři „výzkumné otázky“ – aniž by však „otázky“ a „teze“ byly mezi sebou pevně svázány a korespondovaly se strukturou práce (str. 12 a 13). Kromě toho autor odkazuje hned na čtyři teoretické koncepty, přičemž jeden zavádí on sám (str. 14). Výsledkem je bohužel značná ambivalence, která charakterizuje celý text.

2. VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, argumentace, logická struktura, teoretické a metodologické ukotvení, práce s prameny a literaturou, vhodnost příloh apod.):

Práce je založená na řadě primárních pramenů, zejm. strategických dokumentů a výročních zpráv německých vládních institucí, DAAD, německého statistického úřadu a dalších. Autor cituje celou řadu titulů teoretické literatury (Joseph Nye, Hanns Maul a další), jde však především o heslovitou syntézu jejich konceptů v podobě odrážek. Přestože práce obsahuje kapitolu „Kritický rozbor pramenů a literatury“ a autor na str. 18 paušálně zmiňuje jména Zuzany Lizcové, Petry Baštové a dalších (aniž by je citoval), klasickou kritiku literatury, resp. zhodnocení dosavadního stavu poznání (*State of Art*) v textu úplně postrádám. Práce je členěna na tři kapitoly: 1) „Teoretickou část“, 2) „Empirickou část“ a asymetrickou 3) „Analýzu zahraničně-kulturní a vzdělávací politiky SRN se zaměřením na sektor vzdělávání ve vztahu k Rusku v letech 2013-2017“. Text je rozbitý do desítek drobných úseků – autor používá desetinné členění do úrovně šesti řádů (sic!). Kontrola protiplagiátorským systémem URKUND nezakládá důvodné podezření, že by práce byla v rozporu s příslušnými standardy IMS FSV UK.

3. FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.):

Z formální a jazykové stránky text trpí nadbytkem celé řady jevů – zejména repeticí až anaforou –, čtenář se tak např. dozví o použití čtyř teoretických konceptů na několika desítkách místech. Většina cizojazyčných termínů (včetně jednoslovných výrazů) je překládána (s pro čtenáře obtěžujícím dovětkem „překlad vlastní“, který se vyskytuje v textu devadesát šestkrát (sic!) – bylo by bývalo stačilo ošetřit jedinou zmínkou v úvodu). Rada cizojazyčných pojmů naopak přeložena není, aniž by byl jasný klíč, podle kterého autor postupoval; např. volně střídá termíny „bottom-up“ a „zespoda“, bez jasnějšího definování tohoto pro text zásadního obratu. Autor dále opakovaně tvrdí, že došlo k „poklesu zájmu o studium němčiny v Německu“ (str. 47 a 59) – předpokládám, že se výrok týká v Německu žijících Rusů? V neposlední řadě je v práci systematicky používán pojem „výslednost“ (ve spisovné češtině sloužící prakticky výlučně jako policejní žargon), zejm. ve spojení se „zahraničně-kulturní a vzdělávací politikou“ to působí minimálně neobvykle. Odkazy na poznámky pod čarou se v českém jazykovém prostředí píšou zásadně za interpunkci (ideálně na konci věty) a nikoliv před ní. Výrazy v uvozovkách je nadbytečné dále typograficky odlišovat kurzivou.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.):

Největším nedostatkem posuzovaného textu je jeho přehnaná ambice (zahrnout celou řadu dostupných teorií, vytvořit teorii vlastní, opovědět baterii otázek a podotázek, zároveň testovat několik hypotéz, pojednat zvolené téma „beze zbytku“ – místy až encyklopedickým způsobem). Paradoxně tak zaniká dobře odvedená heuristická

práce, která by při jednoznačně formulovaném cíli, srozumitelné metodě, korespondující struktuře a přehledném závěru vedla k výborným výsledkům. Text by výrazným způsobem zlepšila zásadní editace, zjednodušení a propojení kapitol – aniž by bylo nutné měnit analytická východiska a výsledky.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

1) Zasaďte Vámi pojednávané téma do (v práci chybějícího) kontextu historie německo-ruských vztahů od znovusjednocení Německa do současnosti.

2) Zaznamenal jste ve Vámi zkoumané problematice vztahu demokratického a autoritativního státu otázku auto/cenzury kulturních a/nebo vzdělávacích témat (otázka volby autorů, propagovaných hodnot, symbolů, atp.)?

6. DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

(A a B výborně, C a D velmi dobře, E dobře, F nevyhověl):

Předloženou práci **doporučuji k obhajobě, navrhuji hodnocení známkou D.**

Datum: V Praze dne 10. června 2021

Podpis: David Emler, m. p.